

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Šifte tsadiqim

Lerner, Pinḥas <mi-Dinovits>

<ץיבונידמ> סחניפ

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 5681 [1920 oder 1921]

תוטמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9418

לעו ה ולמנחה וגו' כל העוסק צפ' עולה כאילו הקריב
 עולה וכו' וזהו לאמר לן את בני ישראל וגו' פי' שהם
 יאמרו תמיד צפיהם זה הפרשה דהיינו לו את בני ישראל
 וגו' ויוחסז להם שיה שפתותיהם כאילו הקריבו ככל יום
 חנוכה כקדרים (ויוקפים כהלכתם) ועד"ז יכולים לחנו
 לתרן רוב חנוכה לאמר שצחורה ונלה לאמר חורז על
 בני ישראל שהם יאמרו חנוכה קודם המילה צפיהם
 הפרשה השייך לזו המילה וזו יוחסז להם כאילו וכו'
 ונשלמה פנים שפתינו

ושעיר

עזים אחד לחטאת לז' וגו' ואמר צבור
 חנוכה הקציה הזיאו עלי כפרה על שזענתי
 את הירח וכו' יל"ד הלל הלכנה צעלמה פסקה הדין
 כך צבורה אי אפשר לשני ולכ"ס שישחוטו צבור אחד
 וכו' שזענתי צפ"ס הרב הגאון וכו' ה' **אלעזר**
 ואלעזר ואלעזר וכו' דכונת הלכנה היתה לומר להגזיה
 החונה לזעלה לזעלה צבוריה ולא שהיא חוספל אלא
 כדקאי קאי והקציה הקטנה ונודריגתה והשנים כדקאי
 קאי ולז"ל הזיאו עלי כפרה על שזענתי וזענתי דייקא
 ולא הכחיתה צבוריהתה שלא להספילה רק להגזיה השנים
 צועלה גדולה יותר עכ"ל :

ועניתם

את כפשותיכם וגו' כי רחילה חקורה
 והנחת הכפש הוא רק עבילות ועהרות
 כראוי וע"ד הפשט חפ"ל עפ"י וי"ש סרנצ"ס ז"ל צפ"ג
 והלכות דעות כי עיניו הגוף הוא עיני הכפש וז"ל
 אלא ישים על לבו שיהיה גוף שלם וחזק כדי שיהיה
 נפשו ישרה לדעת את ד' צ"ה שאי אפשר שיצין ויסתכל
 צחכותו והוא רעז וחולה אז אחד ונאצרו כואז וכו'
 והכוונה בכל זה שיצרו גופו ותכלית הכוונה צצריחת
 גופו לקנות חכמה וכו' עכ"ל (אבל צ"כ גזירת הכחוש
 היא) ועפ"י יל"פ אונורו וכפשו יציקה וגו' בלתי אל העון
 עיניו וגו' כי כונו חולי הגופות לריבין להרצה עיני
 ונאכלים וקונים קס פ' לחולי זה וקס פ' לחולי זה וכו'
 כן הדגד צחולי הכפשות לריבין כונו עיני רפואות צדרכי
 ד' ולזה חיקו חכמינו ז"ל רופאי הכפשות על כל דבר
 ודבר צרכה צפני עלמו כי כל צרכה וצרכה ויוחדה לרפואות
 חולי כפש לחולי זה לריכה צרכה פ' לחולי זה לריכה
 צרכה פ' והנה צחולי העון הגס שהיו כעעוין להם
 צון כל עיני ונאכל ונוטעמים עכ"ז לא היו מצרכין רק
 צרכה אי כוללת ולז"ל וכפשו יציקה וגו' והצן :

משות

וידבר ונסה אל ראשי העונות לז"י לאמר זה
 הדבר אשר ליה ד' וגו' רז"ל דרשו כל הנביאים
 כהכחזו

המשובה וא"כ צוה הים וקופק ונשרעיה צוה שאמר
 ולא חן נחמיו כל וגו' אלא הספק היה כי חולי לכל
 דבר ונועיל חסובה מלכד העל ע"ז והנה העון כשראה
 ספלתו לללמח סבר דחשובה איס ונועיל ולכן צוה לזו
 להסוויז וכו' אבל צחמת חסובה ונועיל גם לחטא ע"ז חיו
 והא רחיה כי נוסה לא עבר הירדן ונעעם כדי שיעלה
 עמו דור הנודד כדאיתא צודרש וז"ל אלולא עבר נוסה
 הירדן וזה היה קיוון כי חן חקנה ועליה לדור הנודד
 שחשובה איס ונועיל יפה דצרת עכשוו שלא עבר ונכח
 דחשובה ונועיל לכן ויחלו העון וטוועתי צוה דבר הפלא
 ע"ד חנוכה ז"ל ונאחז וודעה רבש לאורייתא סכפה
 עליהם ההר בניית עד הדור וקבלתו ציוני חששויות
 ולפי"ז דזה שפלתו לללמח ציוני כ"כ לא היו ראוין לעונש
 דלא היו עדיין וודעה רבש לאורייתא ולזה נשרחו להיות
 ויחלו העון חנוכה החוספות הקשו הלל הדור וקבלתו
 צעצרות ונאחז וקס לא כפה עליהם ההר ותיחלו דגס
 שס חנוכים היו שאמר לקס אס לא חקצלו חתורה לא
 העברו הירדן ולא תירשו את הארץ ע"ש והקסה כספר
 פרשת דרכים הלל זה היו כוונעת החווח צעלמח דלא
 חשיב הספד ואין זה חונק ותיחן דהלל ארן ישראל
 ויוחוקת היה צידס ציוועה ונשחצות והיה ספיר הספד
 ואיתא צודרש ונפני ויה זכס יוסף סנקצה עלמותיו צא"י
 ולא נוסה כי יוסף הודס צא"י ואורה כי גכצתי ונארץ
 העצרי ונשח"כ נוסה שאוורה צבתי חרו"א"ס ונלתי הילתו והוא
 טוע ונחק ופירשו הנופרכים ז"ל געס כי יוסף סבר
 כנ"ד שארץ ישראל ונחוקת הוא ולזה הודס אכל נוסה
 סבר שאיכה ונחוקת כי יחן להצבות על חנאי ע"ד
 אונורו ויחן להס חרמות גו"ס צעצרי שונור חוקו וגו'
 וכל עוד שלא קיינו חנכאי אינו ונחוקת חונק נולל
 עבר נוסה הירדן וכעכס צוה שלא הודס וזה נוכח
 סקצרת יוסף קיינות שא"י ונחוקת הוא וכיון סכן הוס
 קבלת ערבות ונאחז ע"י חונק ולכן לא היו ישראל רחויס
 לעונש צוה שפלתו לללמח ציוני כ"כ ולזה ויחלו העון עכ"ל
 והקצ"ה רנזה זה לנשס צוה שאמר כן צוה ללפחד
 וצרות כי נוסה סבר שאין וגייע להס חלק צרכה
 ונעעס שארץ ישראל אינה ונחוקת והוס רחוי ואין הצבור
 טעל צראוי כצמוחוק והקצ"ה השיצ לן כן צוה ללפחד
 וצרות כי א"י ונחוקת הוא ולזה יחסס הכחוש ונאחז
 וסולך צוה ללפחד צן חפר וגו' עד צן יוסף כי זה היה
 סצרת יוסף שארץ ישראל ונחוקת היא והצן :

וידבר

ד' אל נוסה לאמר לן את בני ישראל
 ואמרה אליהם וגו' ים לדעת חיבת לאמר
 לז"י יאמר אס לישראל הרי לאמר חיקף לו את בני
 ישראל וגו' חונקס ים לפרש עפ"י דצריה וז"ל זאת חתורה

ישראל
 ויריעות
 ישראל
 וכולם
 ישראל
 קציע
 ז"ל על
 ונעלמו
 שפי וי
 חפשי
 גדול
 שא"י
 לחורה
 ג"כ
 צתורה
 ע"כ
 הספלה
 כנחתיך
 הקצוע
 סדומה
 זה
 חלל
 ונז
 וירדש
 לעבוד
 צצחוק
 צויה
 הוא
 הייט
 לזו
 ס ז"ל
 הוא
 חורח
 ולבו
 יח
 הנו
 לא לא
 העון
 חתרה
 יפה
 יל"פ
 צפני

כחכנחו זכה הסיף עליהם צפה כחכנחא בלשון זה הדבר
 וכי יום לרעה למה לא דרשו בן צפרטה ויקהל דכתיב
 גם שם זה הדבר וגו' ואפ"ל עפ"י דצריהם ז"ל עוב אשר
 לא הדור וגו' אמרו זכפרי ר' אחרי אומר עוב אשר לא
 הדור עוב מזה ומזה שלא הידור כל עיקר ר' יהודה
 אומר עוב מזה ומזה טורח ומשלים ע"כ ומסיק בשם (כדרי')
 צ' לישני ללישכא ח' פליגי בכדור אבל כדכזה מידה ר"י
 טיחא טרז ומשלים וללישכא צ' פליגי כדכזה אבל כדכד
 מודה ר"י לר"ה ע"ש ומלשון הש"ס שאמרו ז"ל כל הסודר
 כאלו צפה צוה והמקיימו כאלו הקריב עליה קרבן וכו'
 ופרס"י ז"ל המקיימו ולא הלך לחכם לשאול עליו עכ"ל
 מוכח דלשון שני עיקר שבכדור מודה ר"י לר"י טעמו מזה
 ומזה שלא הידור כל עיקר הרחא לרעה דשכחו צעירי
 המקום צ"ה הסודר והמקיימו ולפ"י יפלא אומרו זה הדבר
 אשר ליה ד' איש כי ידור כדור וגו' ה' לכדור לא ליה
 ד' וסכאוי צעירי הסודר ולזה הכריחו לר"י לכוות
 כחכנחא בלשון זה הדבר :

עוד

אפ"ל עפ"י דצריהם ז"ל (כו"ר) אומר שיעשו
 הלדיק מיעוי לא חכנחא השם כז"ר חוץ מאחד
 וגו' ופחו ילרי עלי אמרתי רבע אחת ענקם לערדתי
 ען העולם וכו' ע"כ הרי דלנוי שפחו ילרו עליו להחבוא
 שרי לזה לכדור וז"ל הרמזים ז"ל סוף הלכות נדרים וי
 סדר נדרים כדי לכוין דיעותיו ולהקן ועשוי הוי זה
 זרי' ומשוצח כילד וי שיהיה זולל ואקר עליו הצפר שנה
 או שנתים או שיהיה שונה ציין ואקר סייג על עלמו וזן
 מרובה או אקר השכירות לעולם וכן וי שיהיה חרף
 שלמונים וככל להון ואקר על עלמו הוהמת או הנחת
 אנשי מדינה זו וכן וי שיהיה ונתחא ציפיו וכד' כז"ר
 וכיוצא בנדרים מולם דרך עבודה לשם הס' ובנדרים אלו
 וכיוצא בהם אמרו חז"ל נדרים סייג לפרישות וכו' עכ"ל
 הרמזים ז"ל והוא ע"ד אומרים ז"ל (תמיד לא) מה
 יעבוד איכ"ש ויחיה ח"ל ימות ח"ע מה יעבד איכ"ש
 וימות יחיה חת עלמו וכו' אי"כ כשאוקר עליו הוהמת
 והנחה אנשי הוהדינה צוודאי הוא ונתחיל להחנה עפ"י
 דצריהם ז"ל חלו שיוות חת עלמו ואז ונעילא יחיה ומה
 מתקו דברי אב' החכמים אומרו טובא ונתחיה יחיה גם
 אמרו ז"ל צוהר הקדוש אשר נטיח יחיה ונאחר שפטיח
 הוא ופחו ילרו עליו צוודאי יחיה ע"ש ולפ"י לנטיח שרי
 ליה לכדור ח"א וידבר משה אל ראשי הענות וגו' ראשי
 הענות דייקא דאיכה קרי להו לכדור חת גמר אומרו זה
 הדבר אשר ליה ד' פי' לנטיחים לדידהו דשרו להו לכדור
 שייך לומר בהם זה הדבר אשר ליה ד' משאי"כ באיכ"ש
 דעלמא חין זה הדבר אשר ליה ד' דהסודר והמקיימ' בענש
 (ואבז' אורחא אפ"ל אומרים ז"ל היתר נדרים פורח באויר
 וקטתה הא שפיר כרמו צקרא לא יחל דברו הוא אינו ומחלל

אבל חכם מחלל ואי מלך דחתי מדיוקא ח"כ צרוז דוי
 חורה דחתי מדיוקא לינח דפורח באויר כנף לא יקום עד
 אחד באיש לכל העולה וגו' ודקשו רז"ל לכל העולה הוא
 דאינו קם אבל קם הוא לכוונה דחתי טעונת עד אחד
 מדיוקא לינח טעונת עד אחד פורח באויר (הגם טעונת)
 חגיגה דף י"ד באומת אמרו כונה אמוראים שיש לו על
 מה לקמוץ עד שנוסיק לבר מדשמואל דלית ליה פירכא
 מלא ואל הוא אינו מחלל וכו' אמנם וטעונת דלא חתו
 חלל לומר דיש לו על מה לקמוץ אבל מה שאמרה המשנה
 פורח באויר לא פליגי עלה בהאי וק"ל וצונק נדרים דף
 ע"ג אמר ר' יוחנן צבל שאומר בלשון חכם וחכם שאמר
 צ'ל צעל לא אומר כלום שכאי זה הדבר וכו') ואפ"ל עז"ה
 והא היתר נדרים ילפינן ליה מלא יחל דברו הוא אינו
 ומחלל אבל חכם מחלל ולפ"י כשהחכם נותר רז"ל לומר
 רק ומחלל לך ולא גם בלשון התרת ח"א היתה נדרים פורח
 באויר היתר דייקא והבן) מנדרים הרמזים ז"ל הכול
 דקיים וכיוצא בנדרים כולם דרך עבודה לשם היא וכו'
 ובגן וי שחא רבן וקיצל עליו שלא יכעיס אפילו במוך
 ציתו זכן כחות לו כי אמרו ז"ל רבן לא עלתה צידו חלל
 רבניתו ודקדק טרז הלדיק הקדוש וכו' ר' נחמן

קאסיור ז"ל נבטימו לשון צידו אמנם טעע טעבל
 לילה צעה עליית הכסונות כותבת היר כל מה שחטא
 האדם צוה היום והנה חס' הים לו לז' רבן באותו היום
 אינו כותבת היר חלל חטא רבנותו ואז אינה לריכה לכוונ
 יותר ומאקר דרח צוה כולל צוה כי זה נציא לכל עצירות
 חתו לא עלתה צידו רז"ל לא עלתה צידו לכוונ חלל חטא
 רבנותו וכו' עכ"ל הקדוש ויותר מזה שנועתי צסס הרי
 חלתי וכו' **דבעש"ט** ז"ל מרגלל צפונייה לומר כל
 חטא טעונת חס' צלילה מוכרח הוא להביד צפוי צוים
 לפני הצריות מה טעשה אך אזוים חין להם להבין דבריו
 וגם הוא אינו מרגיש בעלמו מה שפיו ונעיד עליו פיה
 כעב דדרך עם הצריות ז"ל אמר להו דעו שאותו העבולן
 בעל כרה באותו הלילה הנהו ואומרו לא שנועט ומנוי סוס
 רוח כל היום מיד שמו כפסס ולצס לטמוע מפי העבולן
 כל מה שידבר באותו יום עד הלילה כיון שהגיע קמוץ
 לשקיעת החוה צאו לאיז' אכסניא צאס הדרך קפץ
 העבולן להצית והס' דרפו אחרייו לטמוע מפיו איזה דבר
 ורנוז ומה הכ"ל אמר העבולן לצעלת הצית מוכר לי י"ש
 מוצה לו ורלה לשתות אמרה לו הנתן עד שאתן לך סוס
 אחר כי זה הסוס לא בעגל הסוב העבולן מה כדך שלא
 טעבל וכששענו הצריות ז"ל שנומו וסודו לר' כי טעב
 וחלק ומחמתו ללדיקו ויראו ואז ראו כי דבר ד' צפוי
 חנה עכ"ל ומה יראה האדם להאמין בלדיקים באומרה
 שיהיה שכל דבריהם אמת

איש כי ידור נדר לר' וגו' צוודרס הדיד כי ימיו
 כלל

כלל עובר כעודונה לי טהור צמס הרצ הלדיק וכו' ר'
חיים קראסניר ז"ל יל"פ ע"פ דבריה ז"ל אל יאמי
 חטאת טווא ימות אחר תיבת לדי ונאלא מוליא
 גם שני לבטלה גם כאן אינו אומר לדי כדר אללא כדר
 ונטעם האומר כי יוניו כלל עובר וגו' והו
 דוותרגם ארי ידור כדר קדם ד' קדם ד' דייקא
 אונסם דוד סונלך טהור חי וקיס אומר כדרי
 לדי חסלם לדי תחלה והו גדה כל לכל עוון והצן
 עכ"ל :

ז"ל עכ"ל זה אומר לאקור איקר היינו שאקר עליו
 כנדר דבר שכבר אקור ועווד כגון כבילות וטריפות אפילו
 הכי לא יחל דברו פי' קאי עליו גם כלל יחל אם עובר
 על דברו וכדעת רבינו הטור ז"ל דוונה לזה דרשו ז"ל
 (כדרים י"ד) ערכתיב או כי ידור כדר וגו' עד שידור
 בדבר הכידור וכו' עכ"ל וכו"ה בדבריהם ז"ל (שצונות ד)
 ולפ"ז יחא דייק אומר על נפשו ולא אומר עליו והוא ע"ד
 אומר כי כל אקר יאכו פה עונו עווד וגו' ואת אקר
 אינו פה וגו' ואומר ז"ל כי כל הפסוקים היו צומעוד
 קבלת החורה והצן :

איש

כי ידור כדר לדי או הפצע שצונת לאקור
 איקר על נפשו לא יחל דברו ככל היולא
 ונפיו יעשה וגו' כחצ צקה"ק אה"ה ז"ל לריך לדעת
 למה כפל לומר ידור כדר או הפצע שצונת ולא הפסיק
 לומר כי ידור לדי או יאצע . עוד למה כפל לומר
 לא יחל וגו' ככל היולא ונפיו וגו' חקן לפי שיש צ'
 מיני נדרים וצצונות אחד צענייני הטוגע לנפס ויחחלק
 לטמי עמיים וכו' וילו ד' ונשפטיו כדת מה לעשות
 ואומר כי ידור כדר . קתס כדר יגיד על הנעטקא שכדר
 ללכת לנוקס פלוני וכו' ולפי שיש כדר לדי גדינו
 וצונת ונדרי חול וכו' לזה פרט ואומר כדר לדי כולל
 אומר שהזכיר הכחוצ צ' מיני נדרים כדרי חול ונדרי
 קודם וכו' או לאקור ג"כ נדרים טהם אקורים כגון
 צונת שכצנע לילרו וכחחכס ד' וכו' וכנגד נדרים טהם
 נדרי הקדשות ונדרי שונים וצצונות שיש צהם לרכי
 מלות וכו' בזה אין צהם תחאי שאחרים יכולין להחירו
 אללא הם נדרים שאין להם היתר ע"ש עכ"ל העתקתיו כי
 לכאורה יש נוקס עיון על דברי קדשו ונחלמוד ערוך
 צכונה ונקונות טגס לכדרי הקדשות יש להם התרה
 ע"י י"ד סינן שכ"ג וסינן קל"א קנ"ח ז"ל דבריהם
 ז"ל צמ"ס (שצונות כ"ד) כי קתמי מידי דליה צה
 טאלה . שצונת דליה צה טאלה לא קתמי וטרי הקדש
 (רש"י ז"ל טצ"א ע"י כדר וכל נדרים יש להם טאלה)
 ונשכי צצכור דקדוש מרחם עכ"ל וכן (נדרים ע"ה)
 ראשי הונעות צשחועי חוץ לנאי הלכתא אומר רצ
 טעה לומר שיש טאלה צהקדש וכו' ופרך לציח טנאי
 דליה להו טאלה צהקדש וכו' וכן ערכין כ"ג ע"ש וכן
 צכונה ונקונות גם נ"ש כנגד נדרים טהם נדרי חול
 וכו' כשצונתו טל צונת וכו' אומר לא יחל פי' הוא
 לא יחל וכו' עכ"ל אין לו ונשונעות לפי הנצואר צמ"ס
 (ביטין פרק הטולח) ע"ש וצדוחק יש לייצצו גם לפי
 דבריו ז"ל לא נתייטב כפל אומר לאקור איקר ונפ"ל
 שהכחוצ ירנוח לנ"ש רביט הטור ז"ל צ"ד סינן רע"ו
 ח"ל כדר ונדריים האקורים כגון כבילות וטריפות חל
 הכדר ואם אוכל ונחם עובר ונשום כל יחל וכחצ
 הרצ"י ז"ל בן כראה ונדרי רש"י ז"ל אעפ"י שהרצ"י
 כחצ טכל הפוסקים חולקין צזה דברי דבינו כדעת רש"י

א ירנוח לנ"ש הרצ"י ז"ל צמס הריטצ"א ז"ל צח"ג סינן
 רכ"צ וי שכצנע לחת קך ידוע לפלוני ונח ולא
 נחן הדבר פשוט שאפילו היה שכ"צ ורע כשכצנע כיון
 טלא נחן ולא ליה לירטיו לחת טהם פטורים לגמרי
 וכו' עכ"ל וטעמא כיון דהשצונת היה על נפשו ולא על
 זרעו לכך הוא אינו יכול לעצור על שצונתו וזה שאין כן
 צכיו ונחללן שצונתו ח"א או השצנע שצונת וגו' על נפשו
 לא יחל דברו וגו' מלח על נפשו חוצר לאומר או השצנע
 שצונת פי' וי שכצנע על נפשו ליתן חיזה דבר לאחרים
 והשצונת היה על נפשו ולא על זרעו לזה גמר אומר לא
 יחל דברו פי' הוא לא יחלל אצל צכיו ונחללן דוונה למה
 שדרשו ר"ל [חגיגה] לא יחל הוא לא יחלל אצל חכס
 ונחלל ונחירי הכא ננוי דכוותיה ולזה כפל אומר או השצנע
 שצונת להורות על עיקר הדין טזה טהג צין צצונות
 צריח צין צצונות שכ"צ ורע ונאפילו ונשום מלח לקיים
 דברי הונח ליכא וכמו שסיים צחצונת הריטצ"א הכ"ל :

א יאמר לאקור איקר על נפשו דייק לומר על נפשו
 ע"ד מה שכחצ הרצ"י ז"ל צפרק אי ונחלכות
 נדריים האומר פירות אלו עלי אקור הרי אילו אקורי
 אף על פי שאין טס הזכרת טס ולא כינוי עכ"ל ונחצונת
 הרצ"ש ז"ל כלל י"צ כחצ וי שאומר יאקר ייני על כל
 ישראל אם אעטק דבר פלוני ועצר ועטאו אינו כאקר
 שאין יכול לאקור אם לא שאקרו על ידי קונס או צדבר
 הכידור עכ"ל והאחרונים ז"ל הקטו עליו וננה שכחצ
 הרצ"י ז"ל הכ"ל וחרטו דהיינו דווקא עלמו אצל לאחרי
 אינו מועיל לשון איקור לחוד עכ"ל לזה ידויק כחצ
 אומר לאקור איקר על נפשו פי' שיכול לאקור צלשון
 איקור לחוד ולא לריך טוס כינוי והפסקה זה דווקא על
 נפשו על נפשו דייקא אצל לאחרים אינו מועיל לשון איקר
 לחוד וז"א על נפשו וכן פי' הרצ"י ז"ל צ"ד סינן ר"ה :
נכוח נקונת צני ישראל צמודין אחר חאקף אל
 עמוד וגו' וירח ונשה לומר כן לישראל כי
 יאמרו אנו מוחלים על נקונתו כדי שיאריך ימי ונשה לכן
 אומר להם נשה נקום נקונת ד' צמודין וזה אינס יכולים
 לנחול כבוד ד' :